

آموزشگاه موسیقی پارس
PARS MUSIC INSTITUTE

موتسارت هاوس در وین

Mozart

1791 _ 1756

Wolfgang Amadeus Mozart

parsmusicinstitute

www.parsmusic.info

اگر در پی ریشه‌های تمدن امروزی و روند مدرن شدن خود به اعماق تاریخ سفر کنیم، یکی از ایستگاه‌های اصلی مان وین است. وین از آن شهرهای جادویی است. بسیاری از مهم‌ترین تحولات تمدن بشری در این شهر رخ داده و تاریخش تاریخی است پرماجرا. کافی است به نام هنرمندان این شهر نگاهی بیندازیم تا آشکار شود که این شهر چه اهمیتی در تاریخ هنر و به تبع آن در تاریخ بشر داشته است: از میان موسیقی دانان، آلبان برگ، یوهانس برامس، آنتون بروکنر، ولفگانگ آمادئوس موتسارت، یوزف هایدن، آنتونیو سالیری، آرنولد شوپنرگ، فرانتس شوپرت، یوهان اشتراوس، و آنتون وبرن اهل وین بودند و نویسندگان و هنرمندان و دانشمندان این شهر هم هیچ کم نبوده است.

فقط در فاصله‌ی ۱۸۵۰ تا ۱۹۵۰، شماری از بزرگ‌ترین نویسندگان و نظریه‌پردازان جهان در این شهر زندگی می‌کردند، از جمله زیگمونت فروید، آرتور اشنیتز، گوستاف کلیمت، اگون شیله.

البته این هنرمندان همگی در وین به دنیا نیامده بودند، اما این شهر چنان گیرایی شگفت‌انگیزی داشت که خیلی‌ها خواه‌ناخواه سر از وین درمی‌آوردند و بسیاری هم همان‌جا می‌ماندند. برای نمونه، وقتی یوهانس کریستوف بتهوون (آمادئوس) موتسارت در ۱۷۸۱ به وین رفت، از منصبش در سالزبورگ عزل شد و لاجرم در وین ماند، اما این شهر رهایش نکرد و چنان شوری در جانش بیدار ساخت که بی‌درنگ به کار افتاد و در دم شهرتی فراگیر برای خود دست‌وپا کرد.

موتسارت خیلی سفر می کرد و هیچ وقت هم زیاد جایی دوام نمی آورد. گویی همیشه از چیزی در فرار بود، ولی تنها شهری که او را در آغوش نگاه داشت و چند سالی از او میزبانی کرد، وین بود. بسیاری از مهم ترین و زیباترین آثار او نیز در همین شهر به ذهنش رسید، از جمله چندی از سمفونی ها، کنسرتوها، اپراها، و از همه مهم تر بخش هایی از رکوئیم بلند آوازه اش.

آمادئوس و خانواده اش بین ۱۷۸۴ تا ۱۷۸۷ در آپارتمانی واقع در شولراشتراسه زندگی می کردند. این تنها منزل موتسارت است که به همان شکل اصلی پاس داشته شده و امروز به موزه های بدل گشته است. موزه ی موتسارت هاوس وین همچون روزنهای است رو به تاریخ سده ی هجدهم.

بازدیدکنندگان می‌توانند پا به اتاق بزرگی بگذارند که اپرای «عروسی فیگارو» در آن آفریده شده است. حتی فکرش هم شیرین است که آدم از منظری چنین نزدیک زیست جهان آفریننده‌ی شماری از برجسته‌ترین آثار تاریخ موسیقی را نظاره کند.

وقتی موتسارت به این منزل اسباب کشید، طبق قرارداد چهار اتاق و یک اتاق نشیمن و زیرزمین و یک گاو صندوق چوبی در اختیارش قرار گرفت و درازایش قرار شد سالی ۴۵۰ گولدن (واحد پول آن روز امپراتوری اتریش) پرداخت کند.

در طبقه‌ی سوم این منزل بزرگ که در واقع ورودی ساختمان باشد، شواهدی در باب زندگی خصوصی موتسارت و پیوندش با مجمع‌های پنهانی فراماسون‌ها و شور بی‌پایانش به لباس‌های مد روز و چیزهای دیگر در دسترس عموم قرار داده شده است تا آمادئوس را کمی دست‌یافتنی‌تر از این بیابیم. اشکوب دوم ساختمان - که یک طبقه پایین‌تر از طبقه‌ی سوم یا همکف است - به خودی‌خود نمایشگاهی است دیدنی! چیدمانی بی‌مانند از اپرای «فلوت سحر آمیز» در این طبقه برپا شده است و بازدیدکننده می‌تواند در چهار دقیقه، رخدادهای اصلی اپرا را بشوند و خلاصه‌ای از آن به چنگ آورد.

البته تاریخ این منزل هم همچون تاریخ بشر پرفرازونشیب است. در ۱۹۴۱، وقتی نازی‌ها می‌خواستند تعریف تازه‌ای از هنر عرضه کنند، تصمیم گرفتند که برای بزرگداشت ۱۵۰ سالگی موتسارت، در این مکان نمایشگاهی برپا کنند و موتسارت را هنرمندی آلمانی جا بزنند؛ آخر در ۱۹۳۸، آلمان نازی به اتریش تاخته بود و در جریان آنشلوس (در آلمانی به معنی اتحاد)، تمام خاک اتریش را به آلمان ضمیمه کرده بود. پس از آن هم نازی‌ها بسیار می‌کوشیدند تا میراث ملی و فرهنگی اتریشی را به نام آلمانی‌ها تسخیر کنند و خلاصه که خانه‌ی موتسارت هم بهانه‌ای شد تا او را همچون هنرمندی آلمانی نشان دهند؛ وانگهی هر که موتسارت را می‌شناخت

از این کار منقلب می‌شد که نام و کاشانه‌ی این آهنگ ساز چنین به سرقت رفته است. شاید آپارتمان شماره‌ی ۵ در کوچه‌ی دومگاسه از نظر معنوی یکی از گران‌بهاترین منزل‌های تاریخ بشر باشد. موتسارت در این منزل بیشتر از هر جای دیگری موسیقی آفرید و اگر ارج این آثار را برای حیات ذهنی بشر بر آورد کنیم، آنگاه اهمیت این فضای شهری هم برایمان روشن می‌شود. این ساختمان همچون چهارراهی است حائل میان دیروز و فردا؛ میان ایده‌ها و خشت‌ها، میان شهر و ذهن. آنچه وین برایمان به میراث گذاشته هیچ کم نیست و ای بسا یکی از مهم‌ترین‌هایش همین فضاها‌یی است که درونش ایده‌هایی گران‌قدر زاده شده و جاودان گشته‌اند.

